

SOMMARNUMMER • ÅRGÅNG 86 • NR 2
Berga i JUNI 2026

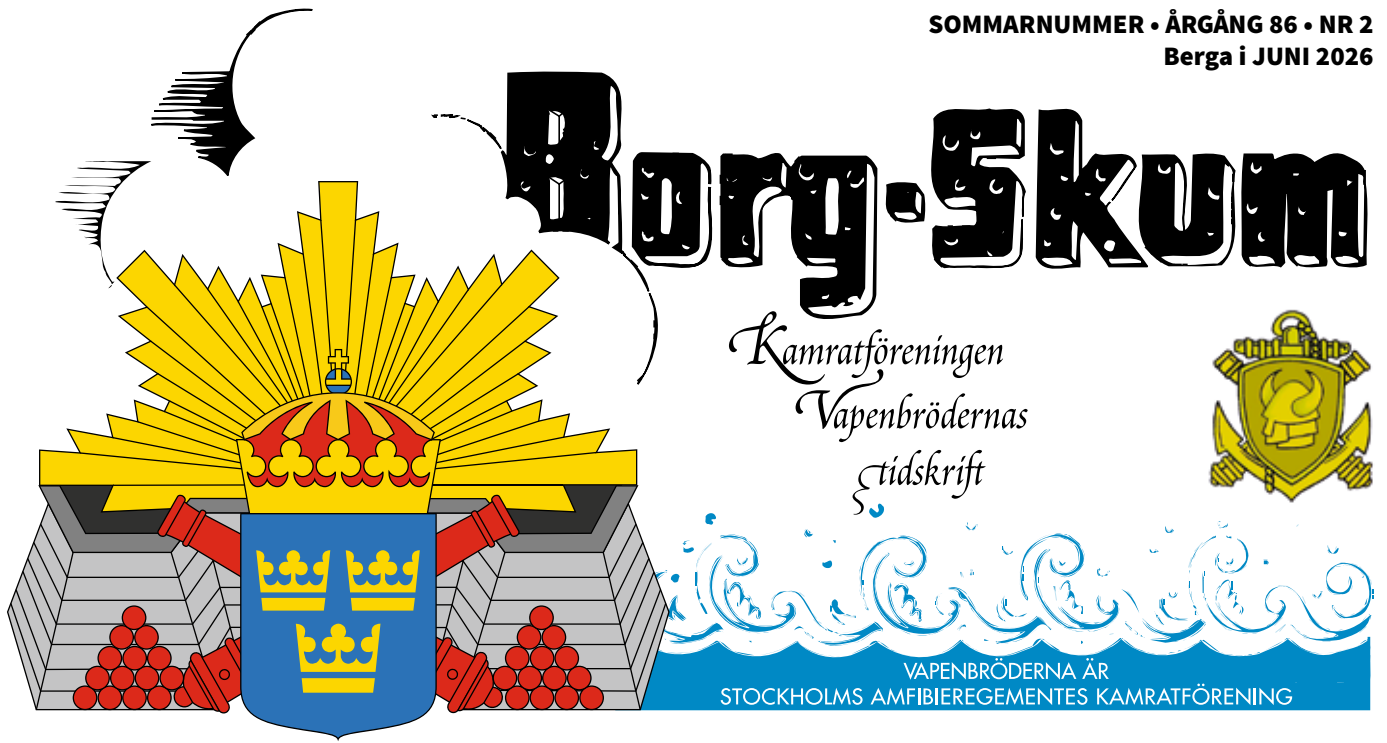

Foto: Bezav Mahmud/Försvarsmakten

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

AV: BENGT ANDERSSON

Även om jag tror att ganska många i Vapenbröderna vet vem jag är, tänker jag ändå börja med en kort presentation av mig själv. Jag heter Bengt Andersson och är en pensionerad amfibieofficer. Jag började min militära bana som rörlig sjöfrontsartillerist i Karlskrona, men när amfibieförbanden skapades sadlade jag om till "amfibieofficer". Jag har varit bataljonchef och regementschef på KA 1/ Amf 1 och var ansvarig för Kustartilleriets omvandling till Amfibiekår. Under slutet av min militära bana sysslade jag huvudsakligen med operativ tjänst och övningar vilket avslutades med ansvaret för den första Auroraövningen 2017.

När jag fick frågan av valberedningen om jag skulle kunna tänka mig att bli ordförande för Vapenbröderna blev jag dels mycket stolt. Att få frågan om att bli ordförande för en anrik och fin klubb är mycket hedrande. Dels blev jag tveksam. Jag har ju redan varit ordförande en gång under början av 2000-talet. Att åter bli ordförande mer än 20 år senare var inte helt självklart. Men, efter att ha funderat några dagar bestämde jag mig ändå för att tacka ja. Om en valberedning tycker att man kan tillföra något och att man är lämplig väger det ganska tungt.

Så, nu är jag ordförande för en förening som jag tycker har utvecklats på ett helt fantastiskt sätt under de senaste åren. (Jag har naturligtvis varit medlem under alla "mellanåren"). Verksamheten är omfattande och precis så medlemsfokuserad som den skall vara i en kamratförening. Samarbetet med Stockholms amfibieregemente fungerar utmärkt, enligt den information jag har fått, liksom samarbetet med Kustartilleriets/ Amfibiekårens övriga kamratföreningar. Finns det då inget som kan utvecklas? Jo, det finns det alldeles säkert, men jag tror inte att någon medlem varken förväntar sig, eller vill att en ny ordförande skall komma in och hitta på en massa saker i en förening som fungerar utmärkt. "If it ain't broke don't fix it".

Det jag hoppas på är att tillsammans med Vapenbrödernas styrelse och medlemmar kunna fortsätta utveckla föreningen i precis den riktning den är på väg just nu. Det innebär ett fortsatt gott samarbete med vårt regemente, ett bra samarbete med SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) och kanske ett utvecklat samarbete med andra, aktuella, föreningar.

Jag tror också att Vapenbröderna, genom alla erfarna och engagerade medlemmar, kan bidra till Amfibiekårens fortsatta utveckling, bortom Amfibiebataljon 2030. Amfibiebataljon 2030 är ett stort steg och ett lyft för Amfibiekåren, men 2030 är nära. Nu gäller det att lyfta blicken och se framåt och inte låsa tanken på vad som händer här och nu. Det är mycket viktigt att vi drar erfarenheter av det som händer nu, både i Ukraina och Mellanöstern, men det får inte hindra oss att försöka se vad nästa steg är eller kan vara. Amfibiekårens företrädare måste kunna hålla flera saker i huvudet samtidigt och där kan säkert Vapenbrödernas medlemmar hjälpa till.

Jag vill avsluta det här första "inlägget" från min sida med att säga att jag är stolt över att ha fått ta över ordförandeskapet för Vapenbröderna. Samtidigt vill jag tacka min företrädare, överste Hans Granlund, för det arbete han lagt ner för föreningen. Jag ser fram mot det kommande arbetet tillsammans med Vapenbrödernas styrelse.

Foto: Privat

ETT FÖRBAND I RÖRELSE

AV: VICTOR IHRE PERSSON

Det händer mycket just nu. Marinen är tänkt att stöpas om för att bättre möta omvärldsutvecklingen. Regimentet förbereder sig på att gå upp i något större.

En förändring av det slaget öppnar dörrar. Den tvingar fram nytänkande. Men den ställer också krav på att bevara – att inte tappa bort det som burit oss hit. Det är i den spänningen vår kamratförening kommer till sin rätt. Det är där en tidning som Borg-Skum gör verklig nytta. När berättelser och reflektioner om hur det en gång var får stå sida vid sida med skildringar av vad som sker idag lägger vi grunden för att bättre förstå det som väntar.

Det är ett arbete vi gör tillsammans. Varje bidrag är en pusselbit i den berättelsen.

Stort tack till alla er som bidragit till det här numret. Fortsätt gärna skicka in material, stort som smått – det är tillsammans vi skriver vår berättelse.

Med de orden önskar vi er en riktigt skön sommar.

NYA MEDLEMMAR

VI HÄLSAR DIG VÄLKOMMEN I KAMRATKRETSEN

Christina Eidberg, Mikael Falkovén,
Anders Ek Oldsjö

Avliden medlem

Vi tackar för hans trohet och behåller
honom i vårt minne

Karl Erik Pelve

ÅK MOT SYD, NORD, ÖST ELLER VÄST, VI KÖR TILL EN SKOLRESA ELLER FRÅN DIN FEST

Förutom att köra er dagligen i tjänsten så kör vi er gärna även privat efter era önskemål.

Boka din buss:
www.westinbuss.se
08-545 424 20

RAPPORT FRÅN ÅRSMÖTET – ORDFÖRANDEKLUBBAN BYTER HÄNDER

AV: CARL VON GERBER

Söndagen den 10 maj genomfördes traditionsenligt årsmöte på Amf 1 i restaurang Yggdrasil. Ca 30 deltagare närvarade. Mötet inleddes med parentation för de kamrater som lämnat oss under det gångna året. Till ordförande för mötet valdes övlt Anders Enström som på ett handfast sätt ledde oss genom årsmötet. Styrelsen gavs ansvarsfrihet även denna gång och räkenskaperna för det gångna året kunde läggas till handlingarna. Budgeten för det kommande verksamhetsåret fastställdes utan vidare diskussion. Föreningens ekonomi är god och det kan konstateras att det är en mycket aktiv förening vars ändamål bl.a är att värna kamratskap, traditioner och vårda vårt kulturarv. Det görs genom att ge ut den uppskattade tidningen Borg-Skum, stödja regementet med introduktioner för nyanställda, delta i kamratföreningsträffar, vårda minnesmärken och tilldela utmärkelsen Bäste kamrat till några värnpliktiga ur årets kull.

Genmj (PA) Bengt Andersson valdes till ny ordförande och efterträder således öv Hans Granlund. Övriga styrelsemedlemmar och deras befattning framgår av föreningens hemsida www.vapenbroderna.se.

I samband med årsmötet utdelades två förtjänstmedaljer. Den första tilldelades avgående ordförande öv Hans Granlund och den andra tilldelades ledamot övlt (PA) Svenåke Wickström. Motiveringarna framgår här bredvid. Efter årsmötet informerade regementschefen öv David Saflind om verksamheten som följdes

av ett intressant föredrag om försvarsmaktens nya stridskraft Cyber och dess verksamhet, så långt det nu går att berätta om det.

Överste Hans Granlund tilldelas kamratföreningens Vapenbrödernas medalj som bevis på uppskattning för det mångåriga ansvar han burit som ordförande för Sveriges äldsta militära kamratförening. Under Granlunds ledning har föreningen bevarat traditionerna, uppmärksammat jubileer och stärkt sin ekonomiska situation. Ordföranderollen har Granlund burit samtidigt som han varit insatt i främmande land och på stort avstånd från kamratföreningens vapenbröder, Stockholms amfibieregemente och den skärgård Vapenbröderna tillsammans vaktar. Vapenbrodern Hans Granlund tilldelas silvermedalj.

Överstelöjtnant Wickström tilldelas som bevis på uppskattning kamratföreningen Vapenbrödernas medalj. Wickström har sedan han valdes till ledamot av styrelsen år 2021 haft en mycket betydelsefull roll. Wickström har varit instrumentell i firandet av 125-årsjubileet år 2024 och i introduktionsresor för nyanställda vid Stockholms amfibieregemente. Wickström belönas för engagemang och sin skicklighet i att kombinera det fasta ledarskapet hos en truppofficer med förtänksamheten hos den verkligt erfarna officeren, tillsammans med en god portion humor. Vapenbrodern Svenåke Wickström tilldelas bronsmedalj.

Foto: Carl von Gerber

TILLBAKA VID RODRET

Vapenbrödernas nye ordförande Bengt Andersson är ingen nykomling – han ledde föreningen redan i början av 2000-talet och har en lång bana som amfibieofficer bakom sig, bland annat som bataljons- och regementschef, samt chef för Första Amfibiebrigaden och som ansvarig för Kustartilleriets omvandling till Amfibiekår. Nu är han tillbaka vid rodret, i en tid då marinen omorganiseras, regementet går upp i Marinbas Ost och säkerhetsläget är skärpt. Vi ställde några raka frågor om varför han tackade ja igen, vilken roll en kamratförening spelar i oroliga tider – och vad han vill skicka med medlemmarna.

Du har varit ordförande för Vapenbröderna en gång tidigare. Vad fick dig att tacka ja igen?

Jag blev både stolt och lite tveksam när frågan kom från valberedningen. Men det fanns flera tunga skäl att tacka ja. Jag har varit medlem i många år och tycker att Vapenbröderna är en mycket fin förening. När valberedningen ansåg att jag kunde göra nytta vägde det därför tungt. Dessutom hoppas jag att jag tillsammans med styrelsen kan vara med och göra föreningen ännu bättre.

Du var med och ledde omställningen när kustartilleriet blev amfibiekår. När du ser på regementet idag – nya krigsförband, Nato, ny materiel – vad känner du igen, och vad är helt nytt?

Den frågan kräver egentligen ett långt svar, för det finns massor jag känner igen, men minst lika mycket som är helt nytt. En av de stora skillnaderna mot förr är amfibiebataljonen. Trots att benämningen är densamma som tidigare har den idag helt ny taktik och stridsteknik. Man har verkligen följt med i omvärldens utveckling och anpassat förbandet till dagens verklighet. Det jag känner igen är den framåtanda och det "go" som alltid präglat Amfibiekåren.

Just nu omorganiseras marinen, och Stockholms amfibieregemente blir en del av Marinbas Ost. Marinchefen lyfter själv frågan om hur man vårdar gamla traditioner samtidigt som man bygger nya. Vilken roll spelar en förening som Vapenbröderna när förbandet går upp i något större?

Jag tror att Vapenbröderna kan spela en stor och viktig roll som traditionsvårdare. Men det betyder inte att de

aktivt tjänstgörande i Amfibiekåren kan luta sig tillbaka och tro att Vapenbröderna ensamma tar hand om hela traditionsfrågan. Här måste alla goda krafter hjälpas åt: Vapenbröderna, Garnisonssällskapet i Göteborg, personalen vid Amf 1 och Amf 4, våra reservofficerare och alla som tjänstgör på olika platser utanför regementena.

Med kriget i Europa och ett skärpt säkerhetsläge – vad behöver en kamratförening vara idag för att betyda något på riktigt?

Jag är övertygad om att de militära kamratföreningarna blir allt viktigare ju oroligare tiderna är. En förening som Vapenbröderna kan fylla två roller. Dels kan vi anordna träffar och aktiviteter där medlemmarna får skifta fokus till något mer lättsamt, dels kan vi göra det motsatta och stötta medlemmarna i vardagen med aktiviteter som knyter an till den värld vi lever i och som på så sätt kan utveckla den enskilde.

En av de svåraste nötterna för varje kamratförening är att få veteranerna och de unga, aktiva att mötas. Hur tänker du kring det – och varför är det värt mödan?

Jag tror att det är mycket värdefullt om vi kan få veteraner, unga aktiva och före detta att mötas. Det är berikande för bokstavligt talat alla som möts i kamratföreningens namn, och däri ligger svaret på varför det är värt mödan. Det gäller "bara" att få både unga och äldre att inse detta och att få så många som möjligt att vilja delta i de aktiviteter som anordnas.

Vad är ordförandens viktigaste uppgift för att föreningen ska fortsätta vara levande och relevant, och inte bara förvalta ett arv?

Det finns många olika åsikter om vad en ordförande är och ska göra. Själv tycker jag att min viktigaste uppgift är att leda styrelsens arbete. Ordföranden bestämmer alltså inte vad styrelsen eller föreningen ska göra, utan ska både leda arbetet och skapa förutsättningar för det. Utåt är det viktigt att ordföranden syns och lyfter fram Vapenbröderna och föreningens verksamhet på ett positivt sätt.

Om du fick skicka med en enda hälsning till Vapenbrödernas medlemmar – vad skulle det vara?

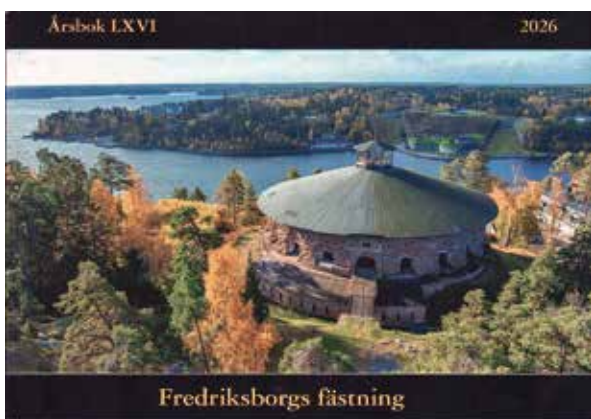
Var delaktiga. Engagera er i Vapenbrödernas verksamhet på det sätt som passar er bäst. Kanske vill ni skriva något i Borg-Skum. Kanske har ni en bra idé om vad föreningen skulle kunna göra och vill höra av er till styrelsen. Eller så dyker ni helt enkelt upp på något av de arrangemang som Vapenbröderna ordnar eller är med och genomför.

FÄSTNINGSMUSEETS ÅRSBOK 2026

AV: CARL VON GERBER

Årets årsbok handlar om Fredriksborgs fästning och Äpplet – Vasas systerfartyg. Motivering till den första artikeln är att *"Årligen fascinerar människor av den runda fästningen på Värmdösidan, när de ombord på finlandsbåten passerar genom sundet Oxdjupet mellan Rindö och Värmdö. Många frågor ställs och vår förhoppning är att denna årsbok, i vart fall ska ge svar på en del av dessa frågor."* Likt förra årets årsbok avhandlar den här boken ett mycket intressant objekt som många har sett men inte lika många vet så mycket mer om än att den ingått i försvaret av Stockholm. Men nu finns möjligheten att förkovra sig kring denna unika försvarsinfrastruktur. Som alltid finns det ett antal historier; en del är sanna, en del överdrivna eller förminskande och några vet man inte var de egentligen kommer ifrån. Med en trevlig blandning av text och bilder får vi en intressant inblick i fästningens tillkomst, historia och konstruktion samt intilliggande infrastruktur oavsett om man är intresserad av försvar, arkitektur eller livet i och kring fästningen. Boken är inte mer omfattande än att den ryms i en mindre väska och kan med fördel tas med när fästningen ska studeras på plats, vilket naturligtvis rekommenderas.

Det man däremot inte kan göra lika enkelt är att studera Vasas systerskepp Äpplet eftersom hon ligger på havets botten som en del av det tidigare försvaret av Stockholm. Bokens andra artikel handlar om just Äpplet. Hon, liksom flera andra fartyg, sänktes för att utgöra hinder och tvinga motståndaren att välja en mer gynnsam led för försvaret så att denne kunde nedkämpas under sin framryckning. I en intressant artikel i årsboken får vi en resumé av projektet Äpplet och hennes historia tills hon dömdes ut som örlogsfartyg och fick bli en del av Stockholms försvar. Idag är hon ett av de viktigaste forskningsobjekten som säkerligen kommer bidra till värdefull kunskap om bl.a skeppsbyggnadskonsten under 1600-talet.

NYTT VETERAN- MONUMENT I HANDEN

AV: CARL VON GERBER

För ett antal år sedan lämnade Alexandra Anstrell (M), idag 1:e vice ordförande i kommunfullmäktige samt ledamot i riksdagens försvarsutskott och regeringens representant i Hemvärnsrådet, en motion om att inrätta ett veteranmonument i Haninge kommun. Den 30 maj blev det verklighet.

Monumentet, som är placerat i Eskilsparken, invigdes under högtidliga former inför en publik om ca 75 personer, varav flera veteraner. Stockholms amfibieregemente representerades av regementschefen öv Saflind tillsammans med bl.a regementsstabschefen övlt von Gerber, som även representerade Vapenbröderna tillsammans med kn Möller. Chefen för 2. amfibiebataljonen och chefen för 2. marina basbataljonen med flera var också närvarande. Regementets, Vapenbrödernas, samt den tretungade fanan gav en fin inramning till monumentet tillsammans med musik framförd av Södertörns brass som till vår stora glädje spelade Gardeskamrater (S Rydberg).

Efter tal av 1:e vice ordförande i kommunfullmäktige och regementschefen avtäcktes monumentet. Därefter sjöngs nationalsången och det förrättades kransnedläggning. Monumentet har inskriptionen *"Hedra de veteraner som gjort en insats för freden"*.

ÅRETS KAMRATTRÄFF GÅR TILL GOTLAND

AV: CARL VON GERBER

I år träffas vi på Gotland för årets kamratträff, som genomförs 28 till 30 augusti. Det är KA 3 kamratförening som är värd. I skrivande stund är det i fullbokat. Vi kommer åka över en dag före den egentliga kamratträffen, d v s torsdagen den 27 augusti, för att skaffa lite ytterligare kulturpoäng. Det är lika bra att passa på att förkovra sig när vi ändå genomför en resa. Vi kommer bland annat besöka Svenskbymuseet i Roma och spendera fredagen i Visby för fria aktiviteter. Under fredagen ansluter vi till KA 3 kamratförenings program som inleds med en enklare middag. Återfärden sker på söndagen och vi räknar med att vara åter i Stockholm söndag kväll.

EN STARKARE OCH FETARE NATO-PIL

AV: DAVID SAFLIND

Vapenbröder! Det sägs att tiden går fort när man har roligt. I februari 2024 tog jag befälet över Stockholms amfibieregemente och i skrivande stund är det några timmar kvar till regementsfanan går vidare till överste Hallenborg.

Under dessa två och ett halvt år har omvärlden fortsatt försämrats. Globalt har konflikterna fördjupats, intensiteten i östersjöområdet har ökat och samtidigt har kraven på oss blivit större. Men mitt i den utvecklingen har Stockholms amfibieregemente blivit starkare!

Vi har gått från ett alliansfritt Sverige till att bli en trovärdig allierad i världens mest framgångsrika försvarsallians – Nato. Regimentet genomför mångdubbelt fler skarpa operationer än för något år sedan samtidigt som vårt geografiska fokusområde utvidgats till att sträcka sig från Bottniska viken i norr, längst in i finska viken i öster, till Kattegatt i väster.

Vi gör den blå NATO-pilen lite starkare, lite tydligare och lite fetare!

Jag vill rikta ett varmt tack till Vapenbröderna och det samarbetet som vi har haft under dessa år. Jag vill särskilt lyfta ert stöd till introduktionsresorna två gånger per år. Tillsammans med min stridsparskamrat, regfv Kristian Carlander, har jag fått möta alla nya officerare, specialistofficerare och civilanställda för att introducera dem i regimentets kultur, historia och våra framtida möjligheter. Vid detta tillfälle möter vi människorna bakom uniformen, gradbeteckningarna och befattningarna. Det har givit mig massor av energi, då vi varje gång kan konstatera att Stockholms amfibieregemente och amfibiekåren kommer fortsätta vara starkt långt efter att vi chefer har gått vidare.

Håll fanan högst!

HALLENBORG TAR BEFÄLET

AV: CARL VON GERBER

Den 11 juni tog öv Edward Hallenborg över regimentet efter öv David Saflind vid en välorganiserad ceremoni i Excercishallen på Berga. Öv David Saflind går nu vidare med att studera ett år i London och vi önskar honom lycka till med studierna samt tackar för den tid som varit. Öv Saflind tilldelades Vapenbrödernas förtjänstmedalj i silver vilket förrättades av vår nye ordförande genmj (PA) Bengt Andersson i samband med lunchen efter chefsbytsceremonien.

Vi kommer få bekanta oss mer med öv Hallenborg i nästa nummer av Borg-Skum då vi kommer ha en längre intervju med honom.

MINNEN FRÅN KRIGSPLACERING VID SPÄRRBATALJON ARHOLMA

AV: RONNY ANDERSSON

I förra numret tecknade Ronny Andersson bakgrunden – kalla kriget, brigaden och spärrbataljonen han skulle leda. Här tar han vid där upptakten slutade och låter minnena från KFÖ 1985 tala.

Det är 40 år sedan och minnet kanske sviker ibland. Detta är sådant som fastnat och fortfarande sitter. Helt subjektivt och så jag upplevde det.

Min stabsplats

Min stabsplats på Lidöns norra spets inrymdes i en del av ett gammalt 12 cm fast batteri och som innehållit en pjäs samt mätstation. Pjäsen finns fortfarande kvar på ytan. Därinne fanns en stridsledningscentral, en sambandscentral samt stabsarbetsutrymmen för de olika sektionerna. Därutöver fanns pentry, toaletter samt duschar. Det fanns logement för de som körde 24/7. Ljust och välordnat. Allt var tiptop.

I en annan befästningsdel som innehållit två pjäser fanns logement för ytterligare personal och i en tredje befästning som haft en pjäs fanns elverk. Stab och betjäningsförband hade alltså skyddad förläggning. Ovan jord inrättades fältköket/restaurang "Gröne jägaren" samt fältbastu med hjälp av ett tält 20 utanpå ett tält 12 och med lavar från en gammal raserad bastu.

Efter att ha sett andra stabsplatser håller jag denna som Kustartilleriets bästa. Även bättre än den som jag kom att flytta in i 1996 och som då var splitter ny.

Vatten till stabsplatsen lagrades i en stor tank insprängd i berget. När vi började spola i anläggningen var vattnet chokladbrunt av rost men efter någon vecka var det glasklart.

Aktiviteter i staben

Staben planerade under utbildningsveckan medan den sedan agerade under slutövningen.

Sektion 1 – den operativa sektionen – gjorde upp planer och övningsmoment samt uppdaterade stående order och andra handlingar i takt med att vi vann erfarenheter. En stor uppgift blev att planera den stora finalen. Längre fram kommer mer om den.

Sektion 2 – underhållssektionen – började under förbandskedet att planera utryckning och återställning.

Sektion 3 – personalsektionen – gav bl.a. ut två nummer av Arholmavalsen, en tidning som delades ut till alla – dels vid mobilisering och sedan ett nummer under pågående övning. Vad jag minns trycktes den vid någon av reservarnas arkitektbyrå.

Efter KFÖ 1985 samlade jag delar av stab och förbandschefer för några dagars arbete med att uppdatera stridsplaner baserat på våra erfarenheter. Nu visste vi hur det fungerade. Vi hyrde ett hus på Tjockö om jag inte minns fel och där vi skötte vår överlevnad själva.

Inspektion av lätta robotbatteriet

Vid en inspektion av lätta robotbatteriet i sin gruppering på Idö fick jag transport av en försöksbåt till ersätaren av 330-båten. Denna försöksbåt kördes av en inkallad båtchef. Båten var utrustad med italienska vattenjetaggregat. Då vi skulle lämna ön hade båtföraren problem med att backa så vi fick knuffa och vada för att få ut båten. Sedan sattes fart mot Lidö norra och den betongbryggan som fanns där. Då visade sig åter problemet med att backen på vattenjetaggregatet inte fungerade. När båtchefen försökte bromsa ökade farten istället. Med full fart körde vi in i betongbryggan. Vi som stod på däck kastade oss ner med ryggar mot styrhytten och inväntade slutet. Men av någon anledning kom nosen på båten att sticka över kajkanten så båten åkte upp med skrovet mot kanten och stannade med halva båten på land. Båtchefen var likblek och klev av och sade något otryckbart och att han inte kom att sätta sin fot en gång till på den båten.

Skjutning sjömål med haubits

Vid ett möte i brigadstaben kom jag i kontakt med kompanichefen för haubitskompaniet. Jag undrade om han skjutit sjömål någon gång vilket han inte hade. Men intresse uppstod. Vi kollade med brigadledningen om inte detta kunde vara en lämpligt övning vilket bifölls. En artilleritransportfärja transporterade ut pjäserna till Gisslingö där man grupperade i närheten

av en av Batteri GI:s pjäser. Sedan hade vi lite diskussioner om avståndsbedömning och framförpunkt. Man hade ett optiskt sikte på pjäserna för direktriktad eldgivning. Så lät vi målbogseraren gå löpor fram och tillbaka, skjutavstånd var några km och så sköt man. Man hade svårt att få till elden i sida och även i avstånd. Man har ju ett stort antal laddningar att välja bland till varje skott så det är inte enkelt. Men vi fick en bra erfarenhet. Och roligt var det!

Bataljonsreserven

I stabsbatteriet fanns en 12 cm granatkastarpluton m/62 (franska, "lätta" granatkastare som tidigare bl.a. ingått i kjkomp) samt en markstridspluton. Dessa två förband bildade med gemensam ledning bataljonens kärna som reserv för markstridsinsatser. Granatkastarplutonen grupperade på Tyfö för att kunna ge eldunderstöd till förbanden i bataljonens södra område. Markstridsplutonen grupperades i Lidö österhamn. Reserven fick öva mot flera alternativa scenarior.

Överskeppning av cykelskyttebataljon till Arholma.

Under övningen skulle delar av cykelskyttebataljonen på Väddö skeppas över till Arholma för att slå luftland-satta fientliga styrkor på fälten mitt på ön. Styrkorna

bands av värnkompaniet. Värnkompaniet tilldelades bl.a. en insats med lätt attack, SK 60 med raketkapslar. Vi hade fem lätta attackdivisioner vid denna tid. Divisionen, 8 flygplan, startade från Västeråsbasen och hade samverkat på telefon med kompanichefen om måluttag mm. Sedan kom dom svepande på lägsta höjd söderifrån och gjorde ett antal insatser. En märklig upplevelse för värnkompanichefen som stod uppe i båken och såg på (nästan tittade ner på) flygplanen.

För att ta brohuvud för cykelskyttebataljonen avdelades kustjägarbataljonen. Min bataljonsreserv underställdes kjkomp.

Jag begärde av min sambandschef att ordna så att vi hade trådsamband mellan kompanichefen och min stabsplats kontinuerligt under förflyttning och då kunna bl.a. förmedla order och rapporter och begäran om artilleriunderstöd från Söderarm. Detta ordnade han med en linjepatrull med fältkabel som inte rullats upp på trumma utan låg i sin leveransförpackning (ost kallad).

Mitt i denna process dyker brigadchef och stabschef upp med en radioterrängbil utanför min stabsplats. De hade då tagit en transport över till södra Lidö och sedan bilat upp till mig. En kort genomgång om läget och sedan kom deras båttransport och hämtade upp bilen för vidare transport upp till Björkö där de skulle söka samband med cykelskyttebataljonen och koordinera från främre ledningsplats. Jag hade sedan tidigare begärt att min sambandschef skulle upprätta samband med cykelskyttebataljonen vilket löstes med kortvågsradio. Det innebar att jag satt på kommunikation till värnkompaniet, kustjägarbataljonen, cykelskyttebataljon samt brigadstab och Batteri Söderarm.

Men brigadchef med stabschef lyckades inte komma i kontakt med cykelskyttebataljonen och inte min stab heller, utan koordineringen mellan de berörda insatserna fick lösas i min stab.

Vi vann för övrigt – man skeppade över ett kompani till Arholma och slog fi med understöd från cykelskyttebataljonens granatkastarkompani på Björkö, lätt attack och kustjägarbataljonen på Arholma.

Slutskjutningen

Redan under befälsveckorna innan KFÖ kom vi på att försöka få till en riktig slutskjutning och uppvisning för inkallade soldater i likhet med det jag sett vid avslutet av KA 1 värnpliktsutbildningar.

Dessa idéer fick godkänt av brigadledningen. Det ledde bl.a. till att vi lyckades få tillgång till gamla sjöminor, stöd för utläggning av KA 1:s minbataljon, gamla sjunkbomber, tillstånd av fiskerimyndigheter o.dyl. samt anmälan till seismografen i Uppsala.

Upplägget var att alla system skulle få chansen att verka skarpt och att så många som möjligt av de in kallade skulle kunna vara åskådare.

Scenariot var översiktligt att en angripande fiende skulle bekämpas först från Gisslingö med artilleri och luftvärnspjäser, sedan en skjutning med robot från Idö. Minor skulle sprängas och en undervattensfarkost skulle bekämpas. Därefter skulle slutligen markmål bekämpas med granatkastare.

Så här gick det..

Morgonen bjöd på sol, vindstilla och brittsommarvader. Den bemanning som inte skulle medverka skarpt satt på klipporna runt Havssvalget. Min sambandschef hade inrättat en tillfällig ledningsplats på berget ovanpå stabsplatsen. Där satt jag i en fåtölj från befälsbaracken bakom en gammal skolpulpet. På den stod en växel 10 DL där samtliga skjutande förband fanns gripbara. Kikaren lättillgänglig. Så började skjutningen på mina eldorder.

Batteri Gisslingö öppnade eld med 7,5 cm, 40 mm samt 20 mm artilleri allteftersom man kunde verka. Vill minnas att man sköt med granatgevär och kulspruta också.

Därefter sköts några robotar. Minns inte resultatet men det var spektakulärt.

Minbataljonen hade med stöd av minspärrtropparnas bemanning lagt ut fyra gamla flytminor sydöst om Lidö norra. Dessa sprängdes av minspärrtroppcheferna och jag kände hur berget skakade. Senare fick jag se en videospelning tagen från minutläggaren. Man låg kanske lite för nära minorerna som kanske även flöt lite väl nära vattenytan. Det som hördes i en skakig film var hur inventarier rasade, hur personalen svor och att man inte såg så mycket av vattenuppkastet. Däremot såg man en kätting på ca två meter komma roterande i luften som en helikopterrotor. Men allt gick bra och jag hade två mycket nöjda minspärrtroppchefer.

En av bevakningsbåtarna fick kontakt med fientlig undervattensfarkost i vattnen NO om Lidö och påbörjade insats med sex sjunkbomber. Samtidigt hade min andra bevakningsbåt försökt få fyra robotbåtar av Norrköpingsklass att stanna och vänta på sin väg söderut i Arholmaleden. De hörsammade inte begäran utan fortsatte. Fällningen fick klartecken av mig då fartygen fortfarande var utanför riskavstånd. Bevakningsbåten med sjunkbomber satte full fart och fällde sina sjunkbomber. Det gällde att hinna undan detonationerna så långt som möjligt. Än en gång skakade det i berget.

I Arholmaleden uppstod en plötslig dimbank och robotbåtarna syntes inte längre. Tolv stycken Rolls Royce turbiner som plötsligt varvades upp var anled-

ningen. Det skakade nog inte bara i berget. Nu fick vi klart för oss hur fungerande kommunikationsvägar med flottan såg ut.

Avslutningsvis skulle några luftlandsatta fiender bekämpas. Granatkastarplutonen sköt skarpt från Lidö mot ett litet skär, Kalken, i Havssvalget mellan Idö och Gisslingö.

Därmed avslutades slutskjutningen. Då fylldes farvatten utför Lidö av alla våra småbåtar med personal som var på jakt efter fisk som flutit upp.

I berget var nu vattnet chokladbrunt igen.

Det var en perfekt avslutning på KFÖ 85. Nu påbörjades vård och återställning och på kvällen nästa dag serverades det grillad lättrokt smågris vid alla förband och uttryckning genomfördes dagen därpå.

Slutsatser efter övningen. Vi skulle utan tvekan bjudit hårt motstånd om vi tvingats till det!

SVERIGE TAR PLATS VID JFC NAPLES

AV: BENGT NITZ

Sedan 1 juni har Sverige representation på Natos alla tre regionala Joint Forces Command, strategiska staber och domänhögkvarter – utom LANDCOM. Även om svensk militär verksamhet främst sker i de andra två regionerna (Northwest och Center, med högkvarter i Norfolk, US och Brunnsom, GE respektive) så finns det mycket att både ge och få i Southeast och högkvarteret i Neapel, Italien.

En av hörnpelarna i Natos kollektiva försvar är det så kallade 360-perspektivet. Om Natos kollektivt ska kunna försvara varje enskild stat (och varje enstaka tum av dess territorium) så krävs det att alla kan vara med och hjälpa alla. Även om ingen i Nato ser framför sig större truppflyttningar från Sverige ner till den sydöstra regionen så ska det inte helt uteslutas. Vi har också färskt i minnet det stöd medelhavsländer lämnat i Östersjöregionen och det kan vara lika naturligt med liknande stöd från Sverige i Medelhavsområdet.

En annan anledning till att vara representerad i Neapel är de operationer som pågår i östra Medelhavet, Mellanöstern och Svarta havet samt förståelsen för hur Nato militärt arbetar i försvaret mot terrorgrupper (som är en av Natos tre huvuduppgifter).

Med bara ett par veckor på plats ska jag vara försiktig med att yttra mig om hur det är att leva och bo här. Men visst är det lätt att hitta god mat, fantastiska ostar och italienska viner. Pizzan och pastan smakar på något sätt mycket bättre, kanske på de äkta råvarorna. Neapel, eller Napoli som staden heter på italienska, är ju pizzans huvudstad och den finns i fler former än man kan tänka sig. Det måste vara så att det är genom att ta en pizza och friteras den som man skapar äkta kostfiber(!). Napolitanerna räknar även Napoli till Maradonas hemstad och fotbollen och bilder på Maradona är ständigt närvarande.

Men Napoli har också en aktiv vulkan – Vesuvio. Jordbävningar är vanligt förekommande – min första vecka på plats fick jag uppleva en 4.1 med epicentrum bara ett par kilometer bort från mitt sovrum. Alla i området förväntas ha beredskapsplaner och lager för att klara både jordbävningar och vulkanutbrott samt de evakueringar som följer sådana. Men gelatonglasen är fantastisk och ölen är krispig och kall.

Vill man träna så finns alla möjligheter, men jag klarar inte att träna utomhus efter klockan 07.00, så löpningen får man klara av före frukost. Basen har 50 meters utomhuspool så simning går ju bra även mitt på dagen. Är det något som slår en här så är det hur

varmt det är. Jag väljer att citera en av våra kårkamrater som förklarade Afghanistan med *"Det är så varmt att man blir förbannad!"* Det har hittills inte varit över 40 grader, men det är ju också bara juni. Även vi förhållandevis låga temperaturer är solen så stark att man hela tiden söker skugga. Jag hoppas verkligen att min ökenuniform kommer snart.

Familjen kommer hit i augusti, så sökandet efter någonstans att bo, ansökan till skolor och inköp av bil pågår för fullt. Även om det givetvis inte finns någon maffia är (helt säkert, alla lovar) så drivs en hel del av familjer. Dessa kan ingen icke syditalienare manövrera säkert i, så man får ta hjälp. Napolitanerna är dessvärre inte så bekväma i engelska så både Google Translate och Duolingo går varmt.

Fakta om JFC NP

The mission of Allied Joint Force Command Naples is to prepare for, plan and conduct military operations in order to preserve the peace, security and territorial integrity of Alliance member states throughout Supreme Allied Commander's Area of Responsibility (AOR) and beyond.

Detta innebär att JCF NP är, förutom att vara multikommandansvariga för region sydost och leder Nato uppdrag KFOR och NMI (Nato Mission Iraq) samt den multinationella kåren i sydost.

MILITÄR UTRYCKNING OCH UTMÄRKELSEN BÄSTE KAMRAT

AV: CARL VON GERBER, JAN FREDRIKSSON

Värme, ledarskap och en orubblig inställning. Det är några av de egenskaper som lyfts fram när Vapenbröderna utser årets mottagare av utmärkelsen Bäste kamrat.

Den 12 juni i strålände solsken var det återigen dags för uttryckning. Ca 400 värnpliktiga har fullgjort sin värnplikt vid 2.amfbat, 2.mbasbat eller 4.sjöstridsflj. Amf 1 har ansvaret för grundutbildningen och viss befattningsutbildning samt uttryckning. De värnpliktiga känner en stolthet av att ha gjort hela eller delar av sin plikttjänstgöring vid regementet. Regementet har lagt ner mycket kraft och prioriterat värnpliktsutbildningen då det utgör grunden för rekrytering antingen till anställd soldat, reservofficer eller yrkesofficer. Det arbetet är på intet sätt förgäves, tvärtom, det är många som vill bli anställda eller söka till officersutbildningarna vilket bekräftar att det regementet gör är rätt.

Det sista formella momentet innan uttryckningen är MUCK-ceremonin vilken leddes av chefen för Utbildningsbataljonen övlt Petter Blandford. I samband med den utdelades utmärkelsen Bäste kamrat av Vapenbröderna som för dagen representerades av övlt Carl von Gerber, tillika regementsstabschef. Det är kamraterna som väljer vem det är som ska tilldelas utmärkelsen i form av en jetong och ett inramat diplom. Utmärkelsen går till en individ per kompani på Utbildningsbataljonen. I år tilldelas utmärkelsen till Elsa Billing, Edvin Arnell och Axel Rein Lundh. Var och en av dem har på sitt eget vis blivit den person

som kamraterna har vänt sig till när det behövs. I enlighet med kamratföreningens kriterier uppmärksammas respektive individ för att vara lyhörd och omtänksam, skapa en trivsamt och en tillåtande atmosfär, visa gott kamratskap och omtanke om andra samt vara en förebild för andra.

Billing lyfts fram för att hon skapat trygghet i gruppen. Hon har visat omtanke för sina kamrater och blivit någon andra söker upp för stöd. Hennes förmåga att få alla att känna sig inkluderade har präglat stämningen i vardagen.

Arnell beskrivs som en bärande kraft i plutonen. Han har tagit ansvar för gruppens trivsel och kombinerat gott kamratskap med ett föredömligt ledarskap. Varje individ han stött på har mötts av ett leende.

Rein Lundh framhålls för sin orubbliga inställning. Han sätter konsekvent kamraten före sig själv oavsett sitt eget stridsvärde. Samtidigt växlar han utan vidare mellan att höja moralen och att vara den som tar saken på allvar när läget kräver det.

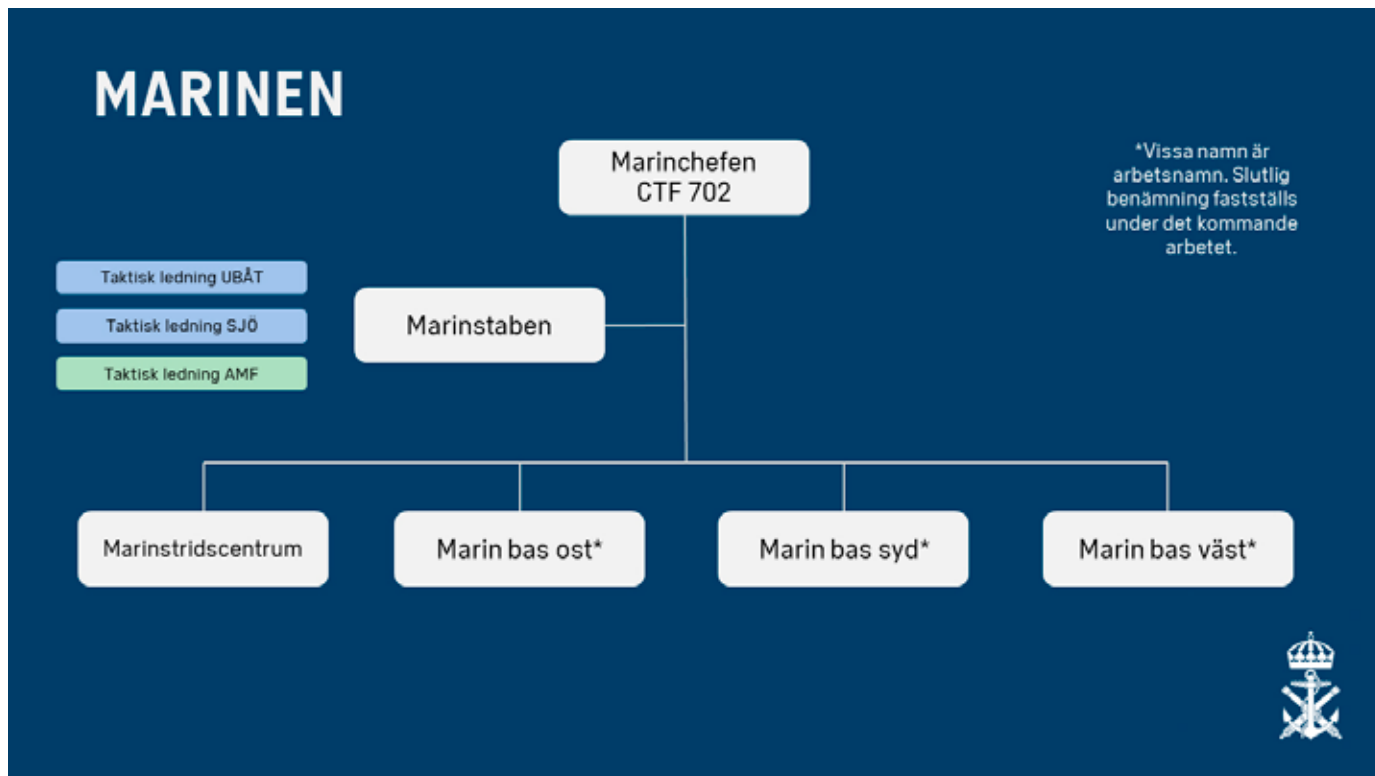
När ceremonin var över var det dags för utmarsch. Regementets personal stod utmed vägen upp till vakten och applåderade när de värnpliktiga marscherade förbi dem. När de närmade sig vakten övergick den organiserade marschen till språng i en smått kaotisk formation. Fanborgen, som saluterade dem, var det sista som de passerade på vägen ut i friheten och väntande anhöriga.

Foto: XBezar Mahmud/Försvarsmakten

PÅ VÄG MOT FRAMTIDENS MARIN

AV: JIMMIE ADAMSSON

I slutet av maj presenterades resultatet av arbetet med hur marinen ska organisera sig i framtiden för personalen. Vägen fram till beslutet har bestått av såväl externa som interna analyser kompletterat med spel på den nya organisationen för att sätta den på prov.

Beslutet grundar sig på utvecklingen av omvärldsläget, Sveriges anslutning till Nato och marinens nya uppgifter i senaste försvarsbeslutet. Marinens gruppering och organisation är idag anpassade efter försvarsbeslut baserade på helt andra säkerhetspolitiska förutsättningar med nedskärningar och besparing. Idag är tillväxt och Nato i fokus vilket ställer helt andra krav på organisationen.

Marinchef Johan Norlén är den som fattat inriktningsbeslutet som nu går in till Försvarsmaktens ledning:

- Jag vill vara tydlig med att delar av den nya organisationen kräver politiska beslut, exempelvis att ändra i krigsförband och organisationsenheter. Därför har jag haft en löpande dialog, såväl med mina chefer som med den politiska nivån. Arbetstagarorganisationer och skyddsorganisationen har informerats löpande och kommer självklart att vara med i det fortsatta arbetet.

Tre marina baser

Beslutet innebär att marinen i framtiden består av fem organisationsenheter; tre Marina baser (på Berga, i Karlskrona och i Göteborg), Marinstridscentrum (nya namnet på Sjöstridsskolan) och Marinstaben. Namnet på de tre marina baserna är inte slutligt beslutat utan kommer att tas fram i det fortsatta arbetet. Administrativa stödresurser samlas på respektive Marinbas vilket innebär robusthet och redundans.

– Detta ger en likhet mellan krigs- och grundorganisation. Denna organisation ger en tydlighet i vilken nivå som leder (marinstab), samordnar (marinbaser), och genomför (förbandsnivå) och gör att krigsförbanden kan fokusera på att träna och genomföra insatser, säger Johan Norlén.

Dessutom införs tre taktiska ledningsresurser (Amfibie, Ubåt och Sjöstrid). Dessa underställs Marinchefen för att leda verksamhet, utveckla förmågor och metodik samt vid behov förstärka staber. Ledningsresurserna kompletteras med reservofficerare.

Sjöstridsskolan blir Marinstridscentrum

Sjöstridsskolan byter namn till Marinstridscentrum. Marinen utvecklas och växer. Marinstridscentrums betydelse ökar vilket innebär att fler kommer att tjänstgöra där, inom exempelvis utbildning och innovation.

Marinens dykeriverksamhet renodlas mellan utbildning och insats.

Marinens dykeriverksamhet ska fortsatt analyseras för att utvecklas och växa. Utbildning och insatsverksamhet delas och rollerna tydliggörs. Krigsförbandet 44. röjdykdivisionens verksamhet utvecklas och renodlas. Utbildningsdelen tillförs Marinstridscentrum och bildar Marinens EOD-skola. Övriga tillförs Marinbas Väst i form av ett EOD-kompani. Analysarbete har påvisat att med nuvarande omvärldsutveckling behöver EOD-funktioner utvecklas och tillväxa. Verksamheten utvecklas från Skredsvik men dykverksamhet kommer att finnas vid alla marina baser.

Johan Norlén fortsätter:

– Några saker återstår att analysera, exempelvis Marinstabens utveckling som ju delvis beror på motsvarande utveckling som planeras på central ledning. En annan är hur vi vårdar våra gamla traditioner och samtidigt utvecklar nya. De slutliga namnen på de

marina baserna är också en fråga som vi behöver landa i. Arbetet med detta startar nu.

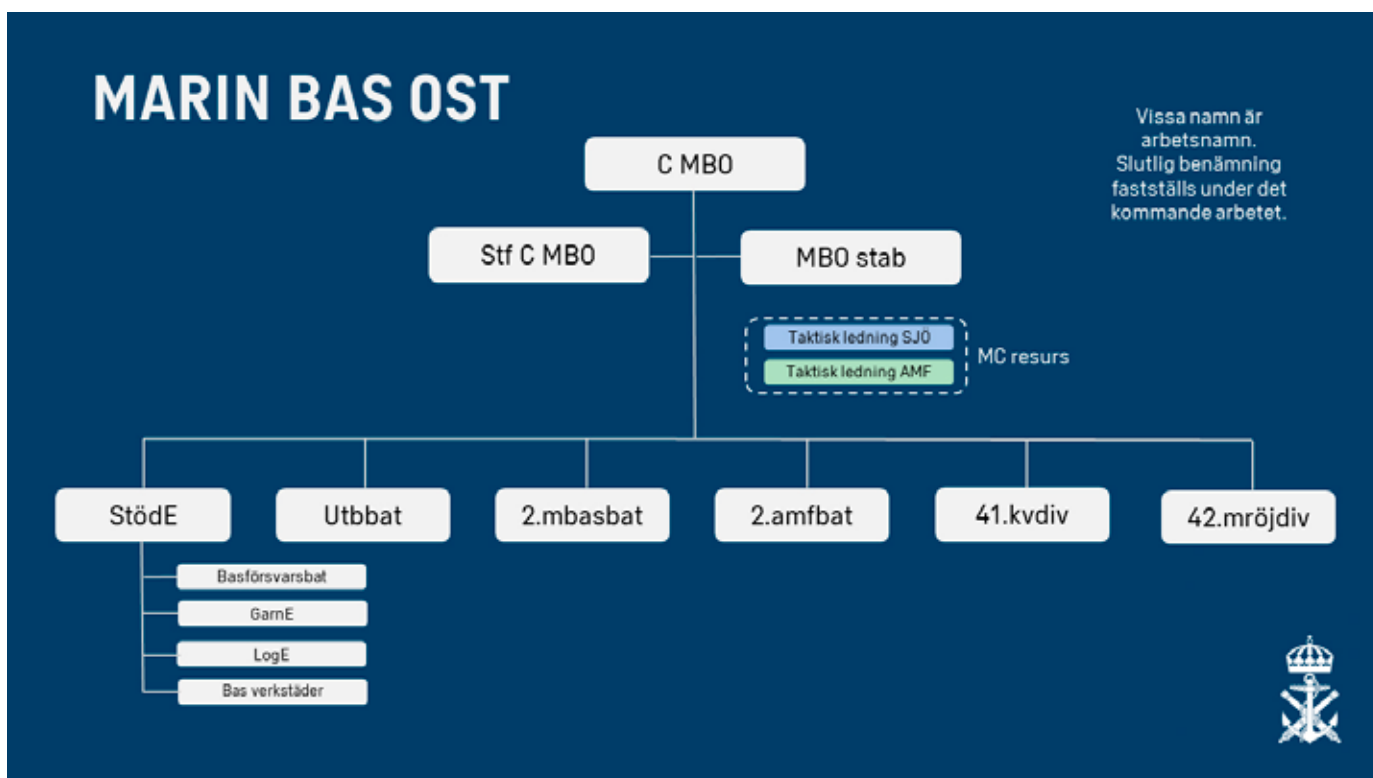
Vad händer nu?

Direkt efter sommaren 2026 påbörjas lokalt arbete med den nya organisationen. I Mars 2027 börjar bemaningsarbetet av organisationen. I början av 2028 börjar integrationen av stödfunktionerna på de marina baserna. Den nya organisationen ska i huvudsak vara intagen vid årsskiftet 28–29.

– Jag förstår att den här typen av förändringar väcker känslor hos personalen. Vissa kan känna oro medan andra välkomnar förändringen och det är här ledarskapet kommer in. Förändringsarbetet som påbörjas nu ska präglas av transparens och med delaktighet av personalen. Framtidens marin bygger vi tillsammans, betonar Marinchef Johan Norlén.

Marinchefen är också tydlig att detta förändringsarbete inte är det sista.

– Att fortsätta anpassa oss för att bättre att möta framtidens utmaningar är helt nödvändigt, därför ser jag det som troligt att vi i framtiden kommer att göra ytterligare förändringar.

MOBILISERINGSKONSTEN ÄR TILLBAKA

AV: MIKAEL FALKOVÉN

Bevakningsbataljonen är ett krigsförband under uppbyggnad inom Marin Militärbas Haninge (MMH). Bataljonen består av ett stab/strosskompani och fem bevakningskompanier, där fyra består av värnpliktig personal och ett kompani som löser uppgifter skarpt med anställd personal i Amf 1:s grundorganisation.

Bevakningsbataljonens uppgifter är att inom ramen för MMH lösa uppgifterna Bevaka, Skydda och Försvara objekt, område och verksamhet samt att eskortera och skydda taktiska och strategiska transporter.

Under senare delen av april genomförde bataljonen under 7 dagar sin första krigsförbandsövning (KFÖ) med bataljonsstab, en kompaniledning samt en pluton inkallad personal. Inom ramen för återtagande av kompetenser kring mobilisering på MMH inleddes övningen med inryckning i ett tillfälligt mobiliseringsförråd. De inkallade soldaterna som senast varit övade för mellan 8 till 10 år sedan genomförde mobiliseringen under ledning av bataljonens ledning, huvudsakligen bestående av reservofficerare. Detta omfattade allt från att i förråd hämta ut personlig utrustning, grupp-utrustning, inskjutning av vapen och tillpassningskontroll av skyddsmask. Därefter vidtog, likt vid en skarp mobilisering, utbildning i huvuduppgifterna innan förbandet omgrupperade och löste tillämpade uppgifter i skarp miljö under ett antal dygn. Den övade truppen ställdes inför ett flertal scenarier på plats med god hjälp från det kontinuerligt tjänstgörande bevakningskompaniet som agerade figuranter och övningsledare. Avslutningsvis genomfördes avveckling av mobilisering på Amf 1 och den övade truppen hemförlovades på förlängt övningsuppehåll intill nästa övning inom kompanis ram om några år.

Utifrån det rådande omvärldsläget är det helt vitalt att öva och återta förmågan till mobilisering i Försvarsmakten.

– För bevakningsbataljonen var denna mobilisering av en pluton plus stab ett första steg på en brant inlärningstrappa, där vi under kommande år kommer öva förbandet inkl. mobilisering med allt större delar av förbandet. I år lärde vi oss gå för att under kommande övningar springa, konstaterar bataljonchefen Mikael Falkovén.

Utifrån de erfarenheter som samlades in från de övade innan de hemförlovades så var övningen mycket uppskattad och har genomförts på ett förtjänstfullt sätt. För bataljonen, MMH och garnisonen har övningen

också inneburit att vi dragit ett mycket stort antal lärdomar och erfarenheter till kommande övningar och vår skarpa mobiliseringsplanering.

Ett stort tack ges också till Utbildningsbataljonen och LogE som medverkade i såväl förberedelser och delar av utbildningsskedet under veckan. Vi har tillsammans dragit mycket värdefulla erfarenheter som tas med framöver.

En glädjande lärdom som dragits av de reservofficerare som tjänstgjort på övningen efter ett övningsuppehåll på över 20 år är hur otroligt starkt stöd Bevakningsbataljonen fått från hela regementet.

– Det är uppenbart att det finns en mycket stark teamkänsla på hela regementet där alla organisationsdelar arbetar gemensamt för att lösa uppgift, konstaterar David Wahlby, förbandets mobiliseringsförberedare.

Foto: XBezar Mahmud/Försvarsmakten

OMBORD PÅ MULTIVERKTYGET HMS LOKE

AV: GUSTAV THÖRNBLOM, FREDRIK KLINGSPOR

Foto: Beza Mahmod/Försvarsmakten

Vårens intensiva övningsperiod är till ända med storheterna övning Nifelheim 26 och FMÖ Aurora. Kopplat till bataljonens utveckling har våren också präglats av passerade milstolpar mot full operativ förmåga. Under övning Nifelheim hade bataljonen för första gången en förbandsplats operativ med sjukvårdsutbildade soldater och bataljonens legitimerade personal. Sjukvårdstjänsten övades och provades ytterligare under Aurora där sjukvårdsplutonen med bataljonens nya militära ambulanser, legitimerade läkare och ambulanssjuksköterskor, sjukvårdssoldater, plutonsledning och sjukvårdstransportledare hanterade masskadeutfall.

Under FMÖ Aurora hade även bataljonen en ledande roll i övning krigsgravtjänst där bataljonen belönades med FM Fältprost "coin i ram" för sina insatser.

Vidare har bataljonen betydligt ökat sin förmåga till drivmedelsförsörjning genom tillförsel av 2 tankbil 19. Drivmedel är något som behövs oavsett marin operation vilket gör att ökad förmåga till drivmedelsförsörjning bär direkt mot bataljonens huvuduppgift.

Slutligen skall nämnas att bataljonen under våren lagt stor kraft på samverkan både med militära sidoförband och inom ramen för totalförsvaret. Som exempel kan nämnas en mycket givande samövning med 157. hvtrafikplutonen som under övning Nifelheim mötte upp landgående delar ur bataljonen söder om Härnösand. Att få stöd av ett hemvärnsförband specialiserade på trafiktjänst är en framgångsfaktor särskilt i områden där bataljonen saknar lokalkännedom och normalbild.

Parallellt med passerade milstolpar och tillförda funktioner vill jag i denna rapport belysa HMS Loke med besättning. För mig som bataljonchef är Loke mitt "multiverktyg" som löser en palett av ställda uppgifter. Lokes besättning kännetecknas av en vilja att alltid lösa uppgift och en framåtanda i att utveckla nya förmågor inom ramen för marinens sjörörliga logistikkoncept. Jag lämnar därför över "ordet" till FC Loke fj Fredrik Klingspor för att rapportera vidare om fartygets verksamhet.

/Övlt Gustav Thörnblom C 2.mbasbat

Dimman ligger tät över Gotska sjön och Loke kränger i gammal sjö trots att det råder stiltje. Någon enstaka är sjösjuk men de flesta mår bra. Vi i besättningen är på väg för att hämta den enhet som lämnades på samma position ett par veckor tidigare. Några dagar tidigare har bogjeten ombord havererat och besättningen diskuterade vilka möjliga begränsningar vi skulle kunna stöta på. Loke är förvånansvärt lätt att manövrera, men utan bogjet är det desto svårare, framförallt eftersom det finns en risk att det är strömt vid lastplatsen. Platsen vi ska lasta på är heller inte anpassad för vårt skrov, men en av fördelarna med Loke är att vi oftast kan ståva även om det saknas optimal infrastruktur. Slutsatsen var att även om det kan bli utmanande kommer vi med säkerhet lösa uppgiften.

Efter några timmar till havs glider vi in i sundet, fyrarna har tänts efter skymningens antåg. Vi släpper iland en besättningsmedlem som ska hjälpa till att läsa in fartyget på den låga lastrampen iland, då sikten för VO blir begränsad när avståndet till kajen minskar.

VO siktar in stäven mot mitten på lastrampen, men manöverförmågan är påtagligt sämre till följd av det förliga trimmet inför lastningen. Än värre blir det när strömmen tar tag i fartyget och trycker det långsamt mot dykdalberna på babordssidan. Utan bogjeten går det inte att parera. VO försöker lirka ut fören från dykdalberna, men det ger inte med sig. Någonting behöver dra ut fören och centrera den mot lastrampen. Enda möjligheten är med hjälp av mankraft.

Vi sänker bogrampen tillräckligt för att klättra över den och hoppa ner på lastrampen. Väl på lastrampen tar fem besättningsmedlemmar tag i bogrampen och drar mödosamt ut fören. "Nu ligger vi rätt" ropas det upp till bryggvingen och VO lägger framåt på maskinerna och stäven sitter. Precis som förra gången ligger vi inte an med stäv gummit, utan det är stål mot betong. Vi konstaterar att denna lastrampen definitivt

inte är gjord för oss, samtidigt som VO rätar upp aktern på fartyget. Vi låter fordonen köra ombord och lastsäkrar dem ett efter ett. Mellan lastbilarna klämmar vi fast fendorar för skydda dem mot varandra ifall de hamnar i gungning till följd av sjön.

När sista fordonet rullat ombord höjer vi rampen och VO backar ut. Vi tackar vägfärjan för gott samarbete och påbörjar vår färd mot fastlandet. Gruppen vi hämtat är märkbart glada. De har varit iväg ett bra tag och nu får de äntligen lite lagad mat och sova i en riktig säng, då kocken gjort ett storkok och vi har tolv gästkojer i lastrummet, men framförallt är de på väg hem. På vägen till hemmahamn ber Sjöcentralen oss att undersöka ett radareko dem inte lyckats identifiera. Vi identifierar det som en segelbåt och återrapporterar till sjöcentralen; ännu ett gott samarbete mellan Marinens enheter genomfört. Under de tidiga morgontimmarna angör vi Danziger gatt och lite senare rullar gästerna av sina fordon efter en god natts sömn ombord. Under återfärden till hemmahamn konstaterar besättningen att vi i stort sett alltid hittar lösningar på uppgifter fartyget ställs inför. Detta var bara ett exempel på en av alla uppgifter som HMS Loke kan ställas inför.

HMS Loke består idag av en besättning på tio personer. Fem specialistofficerare och fem GSS/K. Några har sin bakgrund från 2.amfbat innan Loke gick över till 2. marina basbataljonen, några kommer från flottan. Lokes primära uppgifter är försörjning av fartyg med DBRO, ammunition, färskvatten, förnödenheter, samt transporter av fordon eller materiell. HMS Loke är bäst beskrivet som ett multitool och inom ramen för försörjning och transport kan fartyget och dess besättning lösa ett brett spann av uppgifter.

/Fj Fredrik Klingspor FC HMS Loke

Foto: Bezav Mahmud/Försvarmakten

AURORA 2026: ERFARENHETER SOM BYGGER KRIGSDUGLIGHET

AV: PETTER LINDKVIST

Foto: Beza Mahmod/Försvarsmakten

Inför Försvarsmaktsövning Aurora 26 var det nästan tio år sedan Amfibiekåren senast övade i motsvarande omfattning. Under Aurora 17 tjänstgjorde jag som ställföreträdande kompanichef och fick då möjlighet att öva med ett närmast fulltaligt kompani, ungefär så som organisationen var tänkt att fungera i teorin. Under Aurora 26 fick jag i stället förmånen att vara chef för en sammanslagen enhet ur 2. respektive 5. amfibiebataljonerna, som vid övningens mest intensiva skede omfattade omkring 870 amfibiesoldater och närmare 80 båtar.

Betydelsen av att få öva i denna volym går knappast att överskatta. Stora övningar ger erfarenheter som inte kan ersättas av simulatorer, teoristudier eller mindre förbandsövningar. Möjligheten som gavs till amfibiekåren var värdefull, och jag anser att vi förvaltade den väl.

Övningen inleddes med att 5. amfibiebataljonen genomförde en operativ förflyttning till Korsö där integrationen med 2. amfibiebataljonen genomfördes. Därefter följde en veckas gemensam verksamhet

innan förbanden återgrupperade. Under transporten genomförde 2. amfibiebataljonen samtidigt egen verksamhet i Stockholms skärgård.

Det som framför allt gör en övning av denna storlek så värdefull är att den utsätter organisationen för verkliga påfrestningar. I utbildningsmiljön kan vi planera, beräkna och förutse mycket. Men verkligheten innehåller alltid friktioner – sådant som inte går att simulera fullt ut. Framför allt gäller det inom områdena uthållighet, ledning och ledarskap.

När det gäller uthållighet är teorin ofta till synes enkel. Vi kan beräkna mängden förnödenheter, transportbehov och tidsåtgång. Under Aurora 26 behövde vi däremot hantera verkligheten. Att varje dag försörja 870 "amfibianer" med mat, vatten och övriga förnödenheter är en betydande logistisk utmaning. Till detta kommer sådant som sällan får stor uppmärksamhet men som är avgörande för att verksamheten ska fungera, exempelvis latrintjänst och avfallshantering.

Samma sak gäller drivmedelsförsörjningen. Att hålla omkring 80 båtar operativa kräver en väl fungerande

logistikkedja från stridsbåtar och trossbåtar till bakre försörjningspunkter. Om en enda länk i kedjan brister riskerar hela delar av förbandet att stå stilla. Under övningen blev dessa samband mycket tydliga och gav värdefulla erfarenheter för framtiden.

Även inom ledning uppstår lärdomar som inte kan skapas i en skolmiljö. I teorin fungerar sambandsmedlen, meddelanden når fram och order förstås precis som avsett. I verkligheten är det annorlunda. Teknik som på papperet ska fungera gör det inte alltid. Radiotäckning påverkas av terräng, väder och avstånd. Budskap kan missförstås eller tolkas på olika sätt. En order som skickas med en tydlig avsikt kan uppfattas annorlunda av mottagaren än vad avsändaren tänkt sig.

Därför måste vi ständigt arbeta med sambandet, kontrollera förståelsen och vara tydliga i vår kommunikation. Men lika viktigt är att vi känner varandra. Förmågan att förstå hur en kollega eller underställd chef tänker och agerar är ofta avgörande när förhållandena blir komplexa och tempot högt.

Det tredje området är ledarskap. Under utbildningar studerar vi teorier om grupper, motivation och mänskligt beteende. Men efter två veckor i fält, med begränsad återhämtning, tätt samarbete och stundtals oklara förhållanden, provas dessa teorier i verkligheten. Trötthet, irritation och uppgivenhet kan uppstå även hos mycket kompetenta individer.

Som chef inträffar detta dessutom ofta när man själv inte befinner sig på topp. Ändå måste man fatta be-

slut, hantera konflikter, skapa riktning och samtidigt säkerställa att förbandet förblir krigsdugligt både för stunden och på längre sikt. Det är i dessa situationer som verklig erfarenhet byggs.

För egen del innebar erfarenheterna från Aurora 17 att jag kunde känna igen vissa av de friktioner som uppstod under Aurora 26. Jag visste att de skulle komma, även om jag inte alltid visste exakt hur de skulle ta sig uttryck. Den erfarenheten gav ett värdefullt perspektiv.

Min förhoppning är att de yngre befäl som nu deltagit i Aurora 26 bär med sig samma typ av erfarenheter in i framtiden. De utmaningar, misstag och framgångar som upplevts under övningen kommer att bidra till ökad kunskap, bättre omdöme och större trygghet inför kommande uppgifter.

Det kanske viktigaste resultatet av Aurora 26 var ändå något annat. Genom samövningen mellan 2. och 5. amfibiebataljonerna blev det tydligt att Amfibiekåren präglas av en stark sammanhållning och en genuin vilja att hjälpa varandra. När uppgiften kräver det kan vi samla våra krafter, lösa problem tillsammans och åstadkomma betydligt mer än vad varje enskild del av organisationen förmår på egen hand.

Aurora 26 visade att vi inte bara har förmåga att verka tillsammans – vi har också den gemenskap och det förtroende som krävs för att lyckas när det verkligen gäller. Det är en styrka som är minst lika viktig som materiel, organisation och teknik.

Foto: Bezav Mahmud/Försvarsmakten

FRÅN MISÄR TILL VÄNNER FÖR LIVET

AV: MARTIN VON CELSING BEJNE

Nu, en vecka till muck med hela värnplikten bakom mig är jag chockad av variationen av känslor, moment, övningar och relationer som jag på sådan kort tid har genomgått. Min värnplikt på Berga rivstartades med två veckor av ren misär. Jag kände mig berövad på min frihet, som att mina tidigare meriter var helt värdelösa och tänkte ständigt på den oändligt långa vägen framför mig. Som nyligen inryckt värnpliktig var jag ny på allt, dålig på allt och extremt omotiverad. Detta var en känsla som jag delade med många av dem jag omringade mig med men ju mer tid som gick, ju bättre jag lärde känna resten av plutonen och ju fler moment vi tog oss igenom desto mer växte självförtroendet.

Tre månader in och befattningsutbildning börjar, här utbildas jag till systemmekaniker som jag inledningsvis tyckte lät sjukt mesigt, men visade sig vara en möjlighet att komma närmre nya värnpliktiga och befäl. Något som jag inte hade kunnat ana var hur extremt roligt jag skulle ha under dessa tre månader. Befattningsutbildningen följs av ett förbandsskede där våra nya erfarenheter och kunskaper ska sättas på prov.

Under förbandsskedet genomför vi Övning Amfibie, en övning designad att trycka på våra gränser till det extrema. Överraskande nog tänker jag främst tillbaka på hur roligt jag hade det, som när vi efter en heldag av ångestfyllt marscherande sitter och snackar skit på en lite för lång lunchrast eller när vi klockan tre på natten argumenterar om vem som kan se vad som är på andra sidan fältet medan alla observerar sin individuella vanföreställning.

Nu när denna resa snart är över drar jag som slutsats att värnplikten är bland det roligaste, mest utmanande och nyttigaste jag någonsin gjort. Från den här resan tar jag med mig hur mycket man faktiskt är kapabel till om man verkligen försöker samt de nya vänner som jag kommer ha med mig livet ut. Lumpen är något som många gör och få ångrar – gör din plikt!

Foton: Försvarens stridsfotogenhet

Foton: Försvarsmaktens stridsfotoenhet

MARINEN ÖVAR NY RÖRLIG FÖRMÅGA TILL LOGISTIKFÖRSÖRJNING

AV: FELICIA HOVRyd

Oavsett konfliktnivå är det logistiken som avgör om striden kan fortsätta. Det är utgångspunkten för bataljonsövning Nifelheim, där Stockholms amfibieregemente övar logistikförsörjning och samverkan inom sjukvård och totalförsvaret. "Vi ska verka från fred, kris och krig, och därför måste vi öva i hela det spektrumet" säger överstelöjtnant Gustav Thörnblom.

Från tankbilen i land går en lång slang över till fartyget. "Påbörja bunkring", ropar en av sjömännen ombord på HMS Trossö. Det är första gången man genomför tankning från egen tankbil till fartyg under en övning. Tidigare har bataljonen försett fartyg med drivmedel från fartyg till fartyg. Nu skapar den nya förmågan med tankbil helt andra förutsättningar.

– I en marin operation är vi alltid beroende av drivmedel, och genom att ha en rörlig resurs på land kan vi bidra till uthålligheten hos marina förband, säger överstelöjtnant Gustav Thörnblom, chef för 2.marina basbataljonen och övningsledare för Bataljonsövning Nifelheim 2026.

Med den landrörliga resursen kan en länk i försörjningskedjan tas bort. Dessutom kan drivmedel levereras dit bunkerfartyg inte når. Det ökar bataljonens handlingsfrihet och möjligheten att försörja – både från land och till sjöss.

Samarbeten som stärker förmågan

I år har bataljonen med sig en egen sjukvårdspluton. Det gör det möjligt att öva tillsammans med bland andra räddningstjänsten. Under Nifelheim har man genomfört olika scenarier, såsom brand ombord och trafikolyckor. På det sättet får värnpliktiga i sjukvårdsplutonen testa det som de lärt sig under sin befattningsutbildning.

– Alla värnpliktiga är en viktig del av bataljonen. När vi övar tillsammans allihop får vi ihop helheten och kan utveckla hela kedjan – från strid till sjukvård, säger överstelöjtnant Gustav Thörnblom.

Samarbetet med civila aktörer har stärkts med totalförsvarsaktörer som hemvärnets trafikpluton, räddningstjänsten och polisen.

– Vi är beroende av civila aktörer i området. Att få normalbilden över tid är avgörande för att vi kan vidta rätt åtgärder och upptäcka hot mot vår verksamhet, säger överstelöjtnant Gustav Thörnblom.

Ingen strid utan logistik

Bataljonsövningen är en del av att utveckla förmågan att leverera logistik – oavsett hotbild. Sverige utsätts kontinuerligt för yttre påverkan och hot, vilket gör dessa moment viktiga att öva.

– Vi ska verka i fred, kris och krig, och därför måste vi öva i hela det spektrumet. Logistiken är sårbar och vi kan inte utesluta att en motståndare vill påverka oss, säger överstelöjtnant Gustav Thörnblom.

I olika spelade scenarion under övningen försöker personer bryta sig in, inhämta information och sabotera verksamheten med hjälp av bland annat drönare och vapen. Vid ett tillfälle ignorerar personer gränsen för skyddsobjekt och soldaternas order att lämna platsen. De grips och överlämnas till Polisen. Vid ett annat tillfälle tvingas truppen använda verkanseld mot angripare för att skydda förläggningen. Man använt egna drönare för att lokalisera eventuella gärningsmän.

Det är tredje året i rad som Bataljonsövning Nifelheim genomförs i Västernorrland med tyngdpunkt i Härnösand. Med Bottniska havets omfattande sjöfart är det viktigt att öva längs Norrlandskusten.

– Vi har fått jättebra stöd av alla lokala aktörer på plats vi har samverkat med, både av militära och civila aktörer. Vi är tacksamma för mottagandet i Västernorrland och vi kommer gärna tillbaka igen och övar, säger överstelöjtnant Gustav Thörnblom.

Foto: Bezav Mahmud/Försvarsmakten

INFÖR ARBETET MED MUSEETS OCH VÄNFÖRENINGENS ÅRSBOK

AV: ERIK HIMMELSTRAND

Nyligen utkom museets och vänföreningens årsbok 2026. Detta år handlar årsboken om Fredriksborgs fästning på Värmdö. Fästningen ligger mycket vackert med utsikt över Oxdjupet, det smala och strategiskt viktiga sundet in till Stockholm. Anläggningen byggdes åren 1724 till 1735 efter det att freden i Nystad undertecknats med Ryssland år 1721. Freden avslutade Stora nordiska kriget och markerar ofta slutet på Sveriges stormaktstid. Vill man idag besöka platsen, fika eller till och med sova över så kan man besöka det intilliggande Fredriksborgs hotell. Man kan i sammanhanget tipsa om att museets *"militära vandring"* detta år ställs till Fredriksborg. En fantastisk anläggning utlovas, så missa inte detta tillfälle att besöka en byggnad som kanske är Stockholms- och skärgårdens mäktigaste ruin.

Att anläggningen idag är en ruin är Kastellet och Oscar-Fredriksborgs fel. Ytermuren bestod ursprungligen av så kallad *"Roslagssten"*, vilket är en vackert röd och gul sandsten. Denna sten togs varsamt ner när fästningen hade spelat ut sin roll som krigsfästning. Materialet ansågs behövas bättre på annat håll och transporterades och uppsattes både på Vaxholms kastells och senare även på Oscar-Fredriksborgs innermurar när dessa uppfördes på 1800-talet.

Vill man se dessa stenar och samtidigt få en uppfattning om hur Fredriksborg såg ut en gång i tiden så kan man studera murarna under sommaren och varför inte i samband med de evenemang som fästningsmuseet anordnar? Lördagen den 5 juli kan hela familjen besöka *"Hemligt uppdrag – en dag i spionernas liv"*. En temadag som innehåller allt från utställningar, visningar på spiontema, tipspromenad på Borggården, *"Hidden in Sweden"* och olika föredrag. Bland annat kommer cybersäkerhetsexperten Karl-Emil Nikka att berätta om hur främmande makt angriper Sverige genom *"cyberrummet"* och hur man på bästa sätt kan skydda sig från olika hot på nätet. Nikka är känd från ett podprogram som heter *"Bli säker-podden"* och blev utnämnd till årets säkerhetsprofil år 2021. Föredrag hålls även av den f.d. Säpo anställda Göran Janrell som kommer att berätta om marinspionen Hilding Andersson. Även Vaxholms civilförsvarsförening med FRG deltar på Kastellet denna dag.

Den 7 juni visade museet Oskar-Fredriksborgs fästning med inriktning mot det övre verket. Mer än 230 personer kom denna dag för att lyssna på historik av Anders Joninger och de kunde sedan på egen hand vandra in

i de lokaler där Vaxholms Fästnings Museum startade sin verksamhet som KA 1 regementsmuseum år 1947. Man kunde även se en video från nedlagda befästningsverk som visades av Per Salmin som driver Youtubekanalen *"Hidden in Sweden"*. Missade man detta evenemang så finns en ny möjlighet under sommaren den 17 augusti då visningen sker i det Nedre verket vid Oxdjupet.

Hjärtligt välkomna till museet och våra evenemang i sommar!

Foto: Erik himmelstrand

Evenemang

5 juli kl. 11–17. *"Hemligt uppdrag"* en heldag på Vaxholms kastell och fästningsmuseet med guidningar, föredrag, film och barnaktiviteter.

9 augusti kl. 13–15. Oscar-Fredriksborgs fort. Passa på att besöka en anläggning som oftast är låst.

27 september kl. 13–15. Fredriksborgs fästning. Specialvisning i unik 1700-talsfästning

Se www.vaxholmsfastning.se för mer information

B Posttidning

Ej retur

Vapenbröderna
c/o Stockholms amfibieregemente
By Breidablick
130 61 HÅRSFJÄRDEN

VAPENBRÖDERNA

Kamratföreningen Vapenbröderna är Stockholms amfibieregementes kamratförening. Föreningen ger ut tidningen Borg-Skum fyra gånger per år. Mer information om föreningen finns på vår hemsida
www.vapenbroderna.se

Följ oss även på
facebook och Instagram

Föreningens adress:

Kamratföreningen Vapenbröderna
c/o Stockholms amfibieregemente
by Breidablick, 130 61 Hårsfjärden

info@vapenbroderna.se

Skattmästaren:

Irene Clément
Irene.clement@fhs.se

Årsavgift:

200 kr
Familjemedlem 100 kr

Bankgiro:

294-9816

Swish:

123 435 29 28

REDAKTION

red@vapenbroderna.se

Redaktör tillika ansvarig utgivare:

Victor Ihre Persson
Mobil 070 866 73 00

Redaktionsmedlemmar:

Carl von Gerber
Mobil 073 181 48 87
Mats Geijer
(Korrektur)

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

ANV Gunilla Borg
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Tryckeri AB Orion

Scanna QR-koden för ansökan
om medlemskap

Adressändring:

www.vapenbroderna.se/medlemskap